

De gepolijste Dutch Diamond ter versterking van handel en voedselzekerheid

Paper ten behoeve van de Tweede Kamer Commissie
Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, juni 2026

Essentie van een effectieve Dutch Diamond

De Dutch Diamond is de aanpak waarin overheid, bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en financiële instellingen samenwerken als gelijkwaardige partners, om maatschappelijke en economische doelen te realiseren. Dit door partijen te verbinden, regie te nemen, financiële middelen beschikbaar te stellen en de uitwisseling van talent en kennis te bevorderen. Dit betreft niet alleen Nederlandse partijen, maar alle partijen in een keten of markt.

Er is veel ervaring met de Dutch Diamond-aanpak in agrofoodketens.¹ De Nederlandse Diamant staat dan ook centraal in het *Plan van aanpak Agrohandel – zeker, veerkrachtig en duurzaam* van IDH, VNO-NCW, BZ en LVVN in samenwerking met het netwerk². Het Plan versterkt leveringszekerheid en verduurzaming van de agrofood handel van Nederland en partners, als bijdrage aan mondiale voedselzekerheid. Mede op basis van gesprekken met netwerkpartners is een rapport opgesteld³ en zijn **10 praktische lessen**⁴ geformuleerd voor het opbouwen, onderhouden en voltooien van een effectieve Nederlandse Diamant. Samengevat:

1. Zet de Nederlandse Diamant in voor gezamenlijke systeemopgaven
2. Investeer in lange termijn samenwerking
3. Breng partijen bijeen rondom een gedeeld doel en onderken ieders belangen
4. Investeer in 'safe spaces' voor het organiseren en ontwikkelen van de samenwerking
5. Zorg voor een transparante, inclusieve en op resultaatgerichte organisatie
6. Maak helder welke unieke rollen eenieder heeft in de samenwerking
7. Investeer in de ontwikkeling van vaardigheden, relaties en netwerken
8. Sluit met de Nederlandse Diamant aan op internationaal beleid en programma's
9. Werk samen met internationale partners en versterk lokale publiek-private samenwerking
10. Bouw een gezamenlijke kennisbasis en borg de continuïteit van kennisdelen

Rol van de Nederlandse overheid

Samenwerking als Dutch Diamond vraagt om actieve inzet van alle partijen op gezamenlijk bepaalde en heldere doelen, vanuit ieders specifieke rollen en verantwoordelijkheden. Voor de overheid geven wij uw commissie de volgende aanbevelingen mee. Deze sluiten aan op het AIV-advies *Voedselzekerheid in een wankel wereld*⁵:

¹ Inspirerende voorbeelden zijn het [Dutch Initiative on Sustainable Cocoa \(DISCO\)](#) en [SeedNL](#)

² Zie [deze website](#) (<https://idh.org/resources/plan-van-aanpak-agrohandel-zeker-veerkrachtig-en-duurzaam>)

³ [Voedselzekerheid vraagt samenwerking. De Nederlandse Diamant als geopolitiek antwoord op mondiale systeemuitdagingen. Han de Groot, 2026](#)

<https://idh-prp.files.prepr.io/2vpioaha5o7x/idh-voedselzekerheid-vraagt-samenwerking-agrofood-2026.pdf>

⁴ [10 lessen voor een gepolijste Nederlandse Diamant. Eerste aanzet. IDH, mei 2026](#) (<https://idh-prp.files.prepr.io/3mht86xihkzj/10-lessen-voor-een-gepolijste-nederlandse-diamant.pdf>)

⁵ [Voedselzekerheid in een wankel wereld: een agenda voor Nederland. Adviesraad Internationale Vraagstukken, 11 mei 2026](#). Het onderdeel over de Dutch Diamond in het advies refereert aan het rapport genoemd onder voetnoot 1. (<https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl/documenten/2026/05/11/voedselzekerheid-in-een-wankel-wereld>)

- a. Selecteer, bevorder en faciliteer langjarige, systeemgerichte samenwerking, en biedt voldoende ruimte aan actoren om Dutch Diamond allianties op te bouwen en te dragen.
- b. Benut en faciliteer samenwerking die is gebaseerd op de kracht van het bedrijfsleven voor innovaties, investeringen en opschalen.
- c. Stel voor maatschappelijke organisaties voldoende publieke middelen beschikbaar. Biedt steun met voorwaarden die respecteren dat voor de opbouwfase tijd en energie nodig is voor het gezamenlijk bepalen van doelen en beoogde resultaten, en dat de ontwikkeling en uitvoering van de Dutch Diamond flexibiliteit vereist.
- d. Ondersteun een kennisagenda en -uitwisseling, met bijzondere aandacht voor mede-eigenaarschap en co-creatie van Nederlandse en lokale partners. Zorg voor mogelijkheden voor kennisinstellingen structureel bij te dragen aan de Dutch Diamond aanpak.
- e. Participeer actief als overheid vanuit de specifieke rollen en verantwoordelijkheden die nodig zijn voor de aanpak, met visie & beleid, als wetgever, met diplomatie en door financiering. Versterk het diplomatieke netwerk en borg expertise met een gespecialiseerd loopbaanbeleid.

Waar de Nederlandse Diamant inzetten

De Dutch Diamond leent zich bij uitstek voor complexe maatschappelijke en economische doelen, die vragen om een samenhangende aanpak. Wij adviseren de steun vanuit Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, LVVN en Klimaat & Groene Groei voor de Dutch Diamond te intensiveren voor: het borgen van leveringszekerheid, duurzame economische samenwerking & handel, en voedselzekerheid. In concreto stellen wij voor:

1. Versterking van leveringszekerheid en verduurzaming van de handel in voedsel en landbouwproducten van Nederland en onze handelspartners wereld. Daartoe: uitbouwen van de uitvoering van het *Plan van aanpak Agrohandel – zeker, veerkrachtig en duurzaam* in reactie op geopolitieke ontwikkelingen, door het versterken van bestaande en het ontwikkelen van nieuwe handelsrelaties en economische samenwerking (consolideren resp. diversifiëren).
2. Organiseren van een internationale topconferentie over voedselzekerheid tijdens het EU-voorzitterschap in 2029. Geïnspireerd op de EU-Afrika top van Frankrijk in 2022. Met deelname van regeringsleiders, bedrijven, financiële instellingen, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen van onze belangrijkste handelspartners in Afrika, Azië en Zuid-Amerika.
3. Versnellen van de ontwikkeling van hands-on Dutch Diamond allianties voor duurzame landbouwpraktijken en agrologistiek, waarin Nederlands ondernemerschap, kunde en kennis worden verbonden met die van lokale counterparts in partnerlanden. Investeer daarbij in diepe agrofood kennis en capaciteit in partnerlanden.⁶
4. Een stevige inzet in Brussel voor robuuste agrofood allianties waarmee Nederland veel meer gaat betekenen in Europese samenwerking, zoals via het Global Gateway-initiatief, maar ook beter gebruik maakt van Europese middelen. Daarbij: ondersteunen van organisaties voorstellen te ontwikkelen, in samenspraak met het bedrijfsleven en lokale partners.

⁶ Waaronder de ontwikkeling van nieuwe Dutch Diamond allianties i.s.m. het [Netherlands Food Partnership \(NFP\)](#).